

Lerums kommun
Sektor Samhällsbyggnad
Strategisk planering
443 30 Lerum

LNF:s synpunkter på granskningsförslaget avseende TÖP område 6, "Jeriko". KS24.450

Lerums Naturskyddsförening (LNF) har tagit del av granskningshandlingarna för Tematiskt tillägg till översiktsplan, verksamhetsmark med tillhörande hållbarhetsbedömning. LNF lämnar två skrivelser, en som avser alla områden som ingår i granskningshandlingen och denna som fokuserar på tidigare område 6, nu kallat Jeriko öst. I denna skrivelse omnämns området som TÖP 6.

Som LNF redan i vårt yttrande i samrådsförslaget för detta skogsområde mellan Jerikotunneln och Stora Bråta utmed E20 avstyrker vi Lerum och Partille kommuns förslag om ett nytt verksamhetsområde där. Området utgörs av ett mycket värdefullt natur- och friluftsområde genom vilket den ekologiskt viktiga Torskebäcken/Svartåbäcken med biflöden avvattnar marken. Vattendraget är ett mycket viktigt lek- och uppväxtområde för öring och som är känsligt för störningar i vattenkvalitet och flödesförhållanden eftersom vattensystemets avrinningsområde saknar större sjöar. LNF anser att om området exploateras enligt Lerums kommuns förslag i reviderade TÖP 6 så riskeras områdets för regionen unika naturvärden att gå förlorade! Exempelvis så har avrinningsområdet i decennier kalkats, biotopvårdats och följts upp med provfiske och inventeringar så att naturvärdena inte spolierats. Svartåbäcken/Torskebäcken är som vi tidigare påtalat mycket kuperat och exploatering enligt kommunens förslag skulle innebära sprängning och schaktning av mycket stora markvolymerna med efterföljande hårdgörning av stora ytor. Svartåbäcken/Torskebäcken med omgivning bör enligt LNF's förmenande istället skyddas för framtiden som ett unikt stycke närnatur för Göteborgsregionen. Vi anser som i vårt tidigare samrådsyttrande att de stora lokala, regionala och nationella allmänintressen som är kopplade till natur-, kultur- och sociala värden som finns i området är så viktiga att bevara, att de uppväger de eventuella och högst diskutabla samhällsvinster som föreslagna exploatering av område 6 medför.

LNF vill också i sammanhanget påpeka att vi inte lyckats hitta den naturvärdesinventering som gjorts i området av Svensk Naturförvaltning AB: "RA 2024-24. Naturvärdesinventering (NVI) - Verksamhetsområde Jeriko". I vårt tidigare samrådsyttrande har LNF pekat på värdefulla fauna- och floraelement i området som är mycket skyddsvärda.

Den s.k. Jerikotunneln kommer enligt förslaget att vara kvar och verka som en "ekodukt" vilket är bra men om nu liggande exploateringsförslag för TÖP område 6 realiserar kommer markområdena på bägge sidor E20 vid Jerikotunneln att bli fragmenterade och mindre attraktiva för exempelvis klövvilt att vandra till! Som alltid gäller det att utformning av trafikplatser måste kompletteras med en

Naturskyddsföreningen Lerum

genomtänkt plan för placeringen av viltstängsel så att "viltläckage" ut till E20 hindras, framför allt med tanke på den ökande starkgrävande vildsvinsstammen.

Lerums styrande politiker hävdar att etableringen av verksamhetsområdet TÖP 6 "Jeriko" kommer att innebära "många närliggande nya lokala arbetsplatser" för Lerums kommun. LNF ifrågasätter dels att det kommer att bli många nya arbetsplatser och dels att de är närliggande då avståndet till Lerums centrum är ca 7-8 km. Då området kommer bli svåråtkomligt och obekvämt för cykelpendling kommer pendling till området från Lerum att ske med bil, eventuellt med kollektivtrafik om busshållplatser etableras. Miljömässigt anser LNF detta som en klar nackdel jämfört med nu befintliga verksamhetsområden som har både GCM-vägar och bra kollektivtrafiksanslutningar.

Enligt underlagen har Lerums kommuns basprognos för 2045 ganska många nya arbetsplatser längre österut i Lerum. Är Jeriko Företagspark ett tillägg till dessa eller en ersättning för "gamla arbetsplatser"? LNF vill peka på att om det i redan befintliga verksamhetsområden finns oexploaterade och/eller underutnyttjade och till och med övergivna ytor som skulle kunna utnyttjas för nya verksamheter och arbetsplatser så bör Lerums kommun prioritera användandet av dem. Föreliggande och alldeles nya vägutredning (Sweco 2026-03-25)! har nu studerats av LNF 2 dagar innan deadline för granskningssamrådet! Sweco ifrågasätter i utredningen att den i en tidigare rapport förväntade inpendlingen till Jerikoområdet från öster, dvs. Lerums-hållet om 30% (sid 24 i utredningen) är korrekt och bedömer istället att den kanske bara blir 10% (sidan 51 i rapporten). I så fall har Lerums politikers förhoppningar om många nya lokala arbetsplatser mycket sämre relevans än vad det verkliga utfallet blir.

Sammantaget kommer framtida utsläpp av klimatpåverkande fordonstrafik att öka på grund av ökande fordonstrafik om verksamhetsområde TÖP 6 kommer byggas, inte minst under byggnationstiden. Även annan miljöpåverkan, kväveoxider, partiklar och buller kommer att öka väsentligt. Påverkan på det lokala vägnätet under byggnationstiden då massor av tunga fordon och transporter kommer belasta dåliga lokala smala grusvägar med mycket låg bärighet kommer att bli katastrofal om inte dyra och tidsödande förstärkningar görs och avtal med den lokala vägsamfälligheten kommer till stånd.

Utsläppsnivåerna från området hänger även ihop med väghastigheten på E20 som i dagsläget är satt till 100 km/tim vilket LNF anser är en för hög hastighet. LNF har sedan tidigare förordat en sänkning av hastigheten till 80 km/tim på E20-sträckan mellan Hulanmotet och Jonseredsmotet. Enligt Swecos nya trafikutredning (mars -26) finns redan nu kapacitetsbrister på denna motorvägssträcka och prognosen däri till 2050 visar att problemen kommer att öka i framtiden med nuvarande trafikutveckling. Om Trafikverket istället sänker högsta tillåtna hastighet på sträckan till 80 km/tim skulle de av Sweco förutsedda kapacitetsproblemen vid ett eventuellt nytt Jerikomot kunna minskas. (Farten skulle dessutom harmonieras med motorvägssträckan Kungälv-Gbg och Kållered-Gbg som hela vägen har 80-hastighet). Följande miljöfordelar skulle uppnås:

1. Klimatpåverkande, kväve- och partikelutsläpp skulle minskas
2. Bränsleåtgång skulle minska
3. Bullerpåverkan av kringliggande miljö skulle minska

Dessutom skulle olycksfrekvensen på denna högrisksträcka troligen minska dramatiskt, främst genom att påfart/avfart vid Hulanmotet skulle bli mindre farlig men även nära Jerikotunneln där 3-filiga

Naturskyddsföreningen Lerum

sträckan övergår i 2-filig. På dessa begränsade delsträckor är olycksfrekvensen oacceptabelt hög och två dödsolyckor har skett under den senaste 20-årsperioden. Varje olycka brukar dessutom generera långa bilköer med tillhörande transportförseningar vilket ger stora samhällskostnader.

Skogssällskapet äger största delen av det markområde i TÖP 6 som avses exploateras. Detta bolag skall enligt sina gamla stadgar "åta sig vården och förvaltningen av naturminnen, reservat och liknande skyddsobjekt samt bistå kommuner, stiftelser och andra i strävanden att åt allmänheten bevara för friluftslivet värdefulla uppehålls- och strövområden" vilket man uppenbarligen i detta projekt inte kommer uppfylla. Det går snarare i detta fall emot FSC's och PEFS's principer och ambitioner om att bevara skogens sociala och ekologiska funktioner.

Lerums Naturskyddsförening

Stefan Larsson, vice ordförande